

Avalent>Kohtuasja algatamine>Õigusabi

Õigusabi

Rootsi

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kohtumenetlus ise on Rootsis tasuta, võtmata arvesse riigilõivu, mis on praegu 2800 Rootsi krooni (umbes 265 eurot). Nõuete puhul, mille suurus ei ületa 24 150 Rootsi krooni (2 270 eurot), tuleb avalduse esitamisel tasuda lõivu 900 Rootsi krooni (85 eurot).

Kui teile antakse tasuta õigusabi, maksab avalduse esitamise lõivu riik.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tsiviilasjades võib saada kahte liiki õigusabi:

nõustamine;

tasuta õigusabi.

Mõlemat liiki abi reguleeritakse *õigusabi seadusega (rättshjälpslagen) (1996:1619)*.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?**Nõustamine**

Kõik isikud – füüsilised isikud, ühendused, äriühingud jne – võivad saada nõustamist kõigis õigusküsimustes.

Nõu võib anda advokaadibüroo advokaat või nooremadvokaat. Seda võib anda kahe tunni jooksul ja selle võib jagada mitmeks konsultatsiooniks.

Nõustamine on tasuline. Tasu suurus on 1802,50 Rootsi krooni (umbes 170 eurot) tund. Kui nõustamist saanud isikul puuduvad piisavad vahendid, võib seda tasu vähendada poole võrra. Lastele on nõustamine tavaliselt tasuta. Tasu vähendamise korral hüvitab riik advokaadile saamata jäänud osa.

Tasuta õigusabi

Tasuta õigusabi võivad saada vaid füüsilised isikud; äriühingutel, ühendustel jne ei ole õigust seda liiki abi saada. Teatavatel tingimustel võib ka pärijatel olla õigus tasuta õigusabile. Kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikel on Rootsi kodanikega samasugune õigus tasuta õigusabile.

Tasuta õigusabi võidakse anda enamiku õigusküsimuste puhul (vt allpool 4. küsimus).

Tasuta õigusabi saamiseks peavad olema täidetud teatavad tingimused:

olete saanud nõustamist vähemalt ühe tunni ulatuses;

teie sissetulek ei ületa piirmäära, mis on praegu 260 000 Rootsi krooni (umbes 24 500 eurot). Taotleja sissetulekut hinnates arvestatakse tema majanduslikku olukorda kogumis.

Näiteks võetakse arvesse lapse ülalpidamiskulusid, vara ja võlgu;

vajate nii õigusabist kui ka nõustamist ning seda abi ei ole võimalik saada muul viisil;

sõltuvalt asja olemusest ja tähtsusest, vaidluseluse eseme väärtusest ning muudest asjaoludest peab riik pidama kulude hüvitamist mõistlikuks;

kui teil on või olete pidanud olema kohtukulude kindlustus, tuleb esmajärjekorras seda kasutada.

Vt digitaalne juhend aadressil <https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behover-du-rattshjalp/har-du-ratt-till-rattshjalp/>.

Olemas on ka juhend, mille abil saate ise arvutada, kas teil on oma rahaliste vahendite alusel õigus tasuta õigusabile. Vt:

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behover-du-rattshjalp/rakna-ut-ditt-ekonomiska-underlag/>.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?**Nõustamine**

Nagu eespool 3. küsimuse vastuses märgiti, võib nõustamist saada kõigis õigusküsimustes.

Teavet ja nõu võidakse anda näiteks järgmistes küsimustes:

abielu- ja muid kooslusvorme reguleerivad õigusnormid;

abielulahutust reguleerivad õigusnormid;

elatise maksmine;

testamendid ja pärand;

ostud ja lepingud.

Tasuta õigusabi

Nagu eespool 3. küsimuse vastuses märgiti, võib tasuta õigusabi saada kõigis õigusküsimustes, välja arvatud mõned erandid. Tasuta õigusabi ei anta näiteks juhul, kui saab määrata riikliku kaitsja või advokaadi. Kui olete kuriteo ohver, võidakse teile mõnel juhul määrata esindaja (*målsägandebiträde*) (vt ohvrite esindaja seadus 1988:609 (*lagen 1988:609 om målsägandebiträde*)). Ohvrite esindaja teenused on ohvrile tasuta. Tema ülesannete hulka kuulub abistamine tsiviilhagi, nt kahju hüvitamise nõude esitamisel seoses kuriteoga. Esindaja määramise korral ei ole õigust saada tasuta õigusabi.

Mõnikord peavad tasuta õigusabi saamiseks olema erilised põhjused. Näiteks kui menetlus toimub välisriigis või kui nõude suurus ei ületa ilmselgelt 24 150 Rootsi krooni (ligikaudu 2270 eurot).

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Puudub erimenetlus olukordade jaoks, mis eeldavad õigusabi taotluse viivitamatut menetlemist. Üldiste menetluspõhimõtete kohaselt tuleb asja või küsimust siiski võimalikult kiiresti menetleda.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Rootsi Riiklik Kohtuamet (*Domstolsverket*) on koostanud lihtsa **taotlusvormi** koos selle täitmise juhendiga. Taotlusvormi võib saada tasuta õigusabiga tegelevast õigusabiametist (*Rättshjälpsmyndigheten*) ja kohtutest.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Nagu eespool 6. küsimuse vastuses märgiti, pakub Rootsi Riiklik Kohtuamet muu hulgas lihtsat **taotlusvormi**, mis sisaldab ka vormi täitmise juhiseid.

Lisateabe saamiseks pöörduge **Rootsi Riikliku Kohtuameti** poole.

Tasuta õigusabi taotlus peab muu hulgas sisaldama teavet taotluses viidatud kohtuasja kohta, selle kohta, kas menetlus võib toimuda välisriigis, kas asjaga seoses on saadud nõustamist, kas asjaga seotud kulud katab või on katnud õigusabikulude kindlustus, ning teavet Teie majandusliku olukorra ja muude asjaolude kohta.

Muid dokumente lisada ei tule. Soovitatav oleks siiski lisada dokumendid, mis võivad esitatud teavet tõendada.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Tasuta õigusabi taotlus tuleb saata kohtule või ametiasutusele, kes on pädev õigusabi taotlust hindama.

Kui kõnealuse tsiviilasjaga seotud asja või küsimust arutab kohus, peab kohus hindama ka tasuta õigusabi taotlust. Muul juhul otsustab tasuta õigusabi andmise [õigusabiamet](#).

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi taotlust hindav õigusabiamet või kohus edastab oma otsuse teile kirjalikult.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi andmise korral määratakse samal ajal õigusabinõustaja. Seega tuleks lisateabe saamiseks pöörduda tema poole.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Õigusabinõustajaks võib määrata advokaadi või nooremadvokaadi või mõne teise sobiva isiku. Kui olete ise teinud ettepaneku sobiva isiku määramiseks, võib selle isiku määrata, kui see ei suurenda märkimisväärselt asja kulusid või kui keeldumiseks puudub muu konkreetne põhjus.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Tasuta õigusabi andmise korral tasub riik järgmised kulud:

õigusabinõustaja tasu 100 tunni ulatuses, kui kohus ei otsusta teisiti;

üldkohtus või Rootsi töökohtus (*Arbetsdomstolen*) tõendite esitamise mõistlikud kulud;

teie õiguste tagamiseks vajalikud mõistlikud uurimiskulud kuni 10 000 Rootsi krooni (ligikaudu 942 euro) ulatuses;

vahenduskulud vastavalt [Rootsi kohtumenetluse seadustiku \(rättegångsbalken\) 42. peatüki 17. jaole](#);

avalduse esitamise ja menetlemise lõivud ning täiteku.

Kõik kulud, mida õigusabi ei kata, peate aga ise kandma. Kohtuasja võitmise korral on siiski võimalik need kulud vastaspoolelt välja mõista.

Tasuta õigusabi andmise korral peate ise tasuma tasuta õigusabi eest lõivu. Kõnealune lõiv on teatav protsent õigusabinõustaja kuludest. Lõivusüsteem on sissetuleku suurusest olenevalt kuueastmeline; astmed on väljendatud kindlaksmääratud tuluklassidena Rootsi kroonides. Eri tuluklasside korral tuleb maksta lõivu vahemikus 2% kuni 40%. Tuluklassi ja seega makstava lõivu suuruse määramisel lähtutakse isiku rahalistest vahenditest. Need arvutatakse teie aastatulu, ülalpidamiskohustuste ja finantsvara alusel. Õigusabinõustajale makstakse õigusabi teenuse osutamise eest kulude kandmisel.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui teile antakse tasuta õigusabi, siis see tähendab, et teil on õigus saada kõiki Rootsi tasuta õigusabi süsteemis ette nähtud teenuseid (vt eespool 12. küsimus). Järelikult ei ole võimalik saada tasuta õigusabi vaid osaliselt.

Teisalt on lisaks tasuta õigusabi süsteemile võimalik saada finantsabi kohtumenetlusega seotud teatavate kulude, eriti kohtusse jõudmisega seotud sõidukulude ja kohtusse kutsutud tunnistaja kulude katmiseks. Kui olete kohtuasja või menetluse pool ja olete saanud kohtukutse, võib riik seega tasuda teie **reisi- ja elamiskulud**, kui seda peetakse asjakohaseks (vt [kohtumenetluse seadustiku](#) 11. peatüki 6. jagu). Kui see on teie majanduslikku olukorda arvestades põhjendatud, võib riik maksta ka **tunnistajale hüvitist** vajalike reisi- ja elamiskulude katmiseks ja kaotatud aja eest (vt [kohtumenetluse seadustiku](#) 36. peatüki 24. jagu). Juriidilistel isikutel ei ole õigust kohtusse ilmumiseiga seotud reisi- ja elamiskulude hüvitamisele.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Jah, kuid õigusabinõustaja tasu hüvitatakse ainult 100 tunni ulatuses. Kui esimese astme menetluses on 100 tundi ära kasutatud, siis kõrgema astme menetluses tasu ei hüvitata.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Tasuta õigusabi andmise lõppeb asjaomase kohtuasja lõppemisel. Üldjuhul lõpetatakse tasuta õigusabi andmine ka siis, kui õigusabinõustaja on töötanud 100 tundi. Kohus võib siiski teha otsuse tasuta õigusabi andmise jätkamise kohta.

Teatavatel juhtudel võidakse tasuta õigusabi andmine lõpetada ka enne seda. See juhtub näiteks siis, kui te ei maksa õigusabi eest lõivu või kui esitate valeteavet ja õige teabe esitamise korral ei oleks tasuta õigusabi antud. Tasuta õigusabi andmine võidakse varem lõpetada ka juhul, kui õigusabinõustaja on töötanud 100 tundi ja kohus ei ole teinud otsust tasuta õigusabi andmise jätkamise kohta.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Jah. Teil on õigus kaevata edasi otsus tasuta õigusabi mitte anda. Kui otsuse tegi kohus, tuleb see edasi kaevata nagu iga muu otsus. Kui kohus teatab oma otsusest kirjalikult, teatab ta ka seda, kuidas võib otsuse edasi kaevata. Kui otsuse tegi õigusabiamet, tuleks see edasi kaevata

[õigusabikomisjonile \(Rättshjälpsnämnden\)](#).

Lisateave

Rootsi tasuta õigusabi süsteemi kohta lisateabe saamiseks ja taotlusvormide küsimiseks pöörduge Riikliku Kohtuameti poole järgmisel aadressil:

Domstolsverket

SE-551 81 JÖNKÖPING

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/>

Telefon: +46 36 15 53 00

Viimati uuendatud: 16/03/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.